

BETRAKTELSE (publicerad i Kyrka & Folk i pingsttid 2011)

Den helige Ande

Gud är *treenig*. Vi bekänner att Fadern har skapat oss och uppehåller oss. Sonen, som under Pontius Pilatus blev pinad, korsfäst, dödad, och begravnen, är vår uppståndne Herre och Frälsare. Men vad bekänner vi om Anden? Här tenderar kristna att avvika från trosbekännelsen och falla in i populära missuppfattningar om Anden. "Allt är inte Gud som glimmar" lyder en gammal regel. Ändå får mycket som verkar andligt och övernaturligt kallas "helig Ande", trots att förankringen i Guds uppenbarade ord ofta saknas. Anden skiljs från Kristus, från bibelordet, och från det vi bekänner om Anden: vi tror ock på den helige Ande, *en helig, allmännelig kyrka, de heligas samfund, syndernas förlåtelse...*

Trosbekännelsen skyddar mot falsk lära och ska ständigt korrigera vår Gudsbild. I teorin kanske treenigheten bejakas, men i praktiken blir gudomen begränsad till en eller två personer. Vad är det då som är så viktigt i bekännelsen av Anden?

Anden föder kyrkan

Vi tror på en helig allmännelig kyrka därför att den helige Ande utgjutits. Han är Livgivaren. Utan Anden inga kristna. Det finns inte en kristen som inte fötts av vatten och *Ande* (Joh 3:5) och det finns inte en kristen som bekänner att "Jesus är Herren" annat än i kraft av den helige *Ande* (1 Kor 12:3). Vi ser aldrig Anden, men vi kan lägga märke till verkningarna – ungefär som vågarna efter den osynliga vinden.

Kanske tänker vi inte omedelbart på Anden när vi ser vår egen väg till tro. Jag döptes, kom att tro att Jesus var min frälsare genom att höra och läsa Guds ord, mottog (och mottar) syndernas förlåtelse och fortsatte att regelbundet gå till nattvarden. Var var Anden i allt detta? Upplevde jag något speciellt, ett slags "andedop", en påtaglig "andeuppfyllelse"? Förmodligen inte, men *just genom dessa redskap* kallade Anden på mig, upplyste mig, helgar mig från världen till kyrkan, och behåller mig hos Jesus Kristus i en rätt tro till den dag då han uppväcker alla döda och ger alla trogna i Kristus ett evigt liv. Så är han *Hjälparen, Tröstaren*. Den osynlige Anden har sina synliga redskap.

Anden i kyrkan

Dessa redskap är viktiga att komma ihåg när människor börjar tala högt och brett om Anden. Allt är ju inte Ande som verkar andligt. Några viktiga kännetecken på Andens redskap från Bibeln: på Pingstdagen undrade människor vad de skulle göra för att få den utlovade Anden som så extraordinärt hade utgjutits över de 12 apostlarna. Petrus förklarar att också de kan få Anden, om än på ett ganska ordinärt sätt: "Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlåtna. *Då skall ni få den helige Ande som gåva.*" (Apg 2:38) Senare berättas om hedningar som lyssnade på en ganska ordinär predikan av Petrus: "Om [Jesus] vittnar alla profeterna, att var och en som tror på honom får syndernas förlåtelse genom hans namn." (Apg 10:43) Medan Petrus ännu *talade* föll den helige Ande över *alla som hörde ordet*. De hade inte ens bett om Anden – den kom helt enkelt medan Petrus predikade ordet. Paulus ställer en rannsakande fråga till de kristna i Galatien – och till oss. Hur tar vi emot Anden egentligen? "Genom att hålla lagen eller genom att lyssna i tro?" (Gal 3:1-2) Av sammanhanget förstår vi att Paulus kritik är extra allvarlig eftersom galaterna - till tro - fått Jesus Kristus målad för sina ögon som korsfäst. När Jesus själv upplevde hur människor tog anstöt av hans förkunnelse måste han konstatera att köttet – det "förnuftiga" köttet som tar anstöt av ordet – är till ingen nytta. Det är Anden som ger liv. Och det Jesus talar *är* Ande och liv (6:61-63).

Där det alltså finns trons människor ("vågor"), där är Anden ("vind"). Och där Ordet och sakramenten är, *med Jesus Kristus för oss*, där är Andens redskap. Precis så talar vår bekännelse – om *kyrkan*: "Kyrkan är de heligas samfund, i vilket evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas" (CA VII). Anden föder kyrkan (trons folk), och för att föda kyrkan använder Anden kyrkan (nådemedlen).

Anden föder kyrkans frukt

"Vandra i Anden" säger Paulus (Gal 5:16). Då kommer vi inte längre att göra vad köttet begär och Andens frukt ska växa fram. Med tanke på Andens uppgift att leda oss till *Kristus*, så kan vandringen i Anden inte vara något annat än det *Jesus* säger: "Om någon förblir i mig och jag i honom, bär han rik frukt, ty utan mig kan ni ingenting göra" (Joh 15:5). I samma predikan förtydligar Jesus att lärjungarna behöver förbli i hans *ord* och i hans *kärlek*. Vandringen i Anden och förblivandet i Kristus – det är två sidor av samma mynt. Rent

konkret innebär detta att kontinuerligt leva av nådens medel. Där finns också näringen till den frukt som Anden föder och som förhärligar Gud i världen.

Anden bygger upp kyrkan

För att den stridande kyrkan på jorden ska kunna fullgöra sin uppgift i världen behövs Andens gåvor. Kyrkan är Kristi kropp, där varje lem får Andens gåva. "Hos *var och en* uppenbarar sig Anden" skriver Paulus, men tillägger "så att det blir till nytta" (1 Kor 12:7) – för andra, för kroppen. Kristi kropp behöver sina lemmar och sina nådegåvor. Gåvorna skulle bygga upp kyrkan, men verkligheten visar tyvärr ofta något annat. När lemmar föraktar eller undviker Andens gåvor tar hela kroppen skada. När lemmar blåser upp sig själva med sina nådegåvor blir andra lemmar *avund-sjuka*. Kroppen insjuknar. Somliga tänker att sann andlighet sitter i *vissa* gåvor, vilket gör att gåvorna söks istället för Anden. Nådegåvorna blir huvudsaken istället för Kristus och Kristi kropp. Det bedrövar den Ande som förhärligar Kristus (Joh 16:14). Ifrån allt sådant, och all annan synd, behöver vi vända om. Den Ande som överbevisar om synd (16:8) *så att jag ger honom rätt* skall då på nytt förhärliga Kristus så att jag hos honom söker syndernas förlåtelse och *gör mig viss om att jag får förlåtelse*. Vi tror dock på *den helige Ande*, en helig allmänlig kyrka, de heligas samfund, *syndernas förlåtelse*, kroppens uppståndelse och ett evigt liv.

Jakob Appell